

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

6. Vtrum multiplicatis numero terminis multiplicentur numero relationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

quandoquidem essentialiter ordinetur ad referendum ipsum terminum sic, ut non possit ex natura sua referre aliud fundamentum distinctæ rationis ad eundem terminum, nec ad alium.

Pro complemento huius quæstionis *aduertendum*, quod quando dicimus posse colligi distinctionem relationum ex terminis, non sit sensus, quod una & eadem relatio non possit habere plures terminos distinctissime rationis; nam, ut alias dicemus, quotiescumque fundamentum ita se haberet, ut non posset referri ad vnum terminum, quin necessario deberet referri ad alterum, nec è contra, posset vnica relatione reali referri ad vtrumque. Vnde sensus est, quod quotiescumque aliqua vna relatio realiter distincta ab alia relatione habet terminum distinctæ speciei ab alio termino, oporteat istas relationes distingui specie, & quod distinctio specifica ipsorum possit colligi ex terminis.

QVÆSTIO VI.

Utrum multiplicatis numero terminis multiplicentur numero relationes.

Relationes
subiectarum
in diuersis
numero
subiectis
distingui-
tur nume-
ro.

78. *O*stendimus quæstione præcedenti, quomodo possimus colligere, quænam relationes ex illis, quæ realiter distinguuntur inter se comparata, sint eiusdem vel diuersæ speciei: nunc ostendere conabimur, quænam relationes inter se numero distinguimur. Et in primis supponunt omnes, relationes reales simplices, quæ subiectantur in diuersis numero subiectis, esse diuersas numero, quia naturaliter idem numero accidens nequit esse simul in diuersis subiectis: & quamuis ex accidentibus absolutis plurima saltem possint esse, successiue quidem sine dubio; simul autem probabiliter, ut diximus supra de potentia Dei absoluta in subiectis diuersis; tamen accidentia relatiua, quæ seipsi inhaerent subiectis suis, & sunt essentialiter actuales determinationes eorum, nequeunt esse nec successiue, nec simul etiam de potentia absoluta in pluribus subiectis. Vnde patet, quod eo ipso, quo cognoscimus hoc numero album habere similitudinem ad aliud album, & aliud album habere similitudinem ad idem album, possumus colligere, illas duas similitudines esse distinctas numero: quare diuersitas fundamenti se solo sufficit ad colligendam distinctionem numericam relationum in illis diuersis fundamentis subiectarum.

Supponunt præterea omnes, idem reale fundamentum posse fundare plures relationes distinctas numero, & distinctæ etiam speciei, ad diuersos scilicet specie terminos; idem enim album referatur per similitudinem ad vnum album, & per dissimilitudinem ad nigrum: & istæ duæ relationes similitudinis & dissimilitudinis, sicut sunt distinctæ speciei, ita sunt secandum omnes distinctæ numero: & hinc ad colligendū, aliquas duas relationes esse distinctas numero, non requiritur quod cognoscantur esse in diuersis subiectis; nec ad colligendum quod sint eadem numero, sufficit quod colligantur esse in eodem subiecto.

79. *Difficultas ergo est*, an quando subiectum idem referatur ad terminos plures eiusdem rationis, ut vnum album ad plura alba, vnus pater ad plures filios, sit eadem numero relatio, quæ referatur ad omnes; an vero tot sint relationes distinctæ numero in ipso, quot sunt termini distincti numero, ad quos referatur: si enim sint tot numero relationes, quot termini, multiplicatis terminis, multiplicentur numero relationes in eodem fundamento, & non poterit ex vnitare fundamenti colligi vnitatis numerica relationum eiusdem etiam speciei, sicut non potest colligi ex vnitare eius vnitatis numerica relationum distinctæ speciei. Si vero non sint tot numero relationes, sed vnica tantum, quæ referatur ad omnes, tum non multiplicabuntur relationes in eodem fundamento ad multiplicationem terminorum, & ex identitate fundamenti colligi poterit identitas relationum eiusdem speciei, ut patet.

80. *Prima sententia* tenet non multiplicari relationes ad multiplicationem terminorum eiusdem speciei, & colligi propterea vnitatem numericam relationum eiusdem speciei, verbi gratia similitudinum ad plura alba, & paternitatem ad plures filios ex vnitare fundamenti. Hanc tenet D. Thomas *tertia distinct. 8. quæst. 1. & 3. part. quæst. 35. art. 5.* quem sequuntur Thomistæ communiter,

Caietanus, Medina, Capreolus, Ferrar. quos citat & sequitur Cursus Complutensis *dist. 14. quæst. 7 §. 4. Toletus hic q. 2. Ruuius q. 8. Ioannes à Sancto Thoma q. 17. art. 6. & alij.*

Secunda sententia extreme opposita est, ad multiplicationem terminorum multiplicari in eodem fundamento relationes, quibus referatur ad illos terminos. Ita Scotus in *3. dist. 8. quæst. 2. quodl. 11. & 5. Met. qu. 7.* quem præter suos omnes sequuntur Suarez *5. sect. 8. Fonseca ibid. c. 10. q. 1. sect. 3. Molina 1. par. q. 1. art. 2. Amicus hic tract. 9. 7. dub. 8. art. 2.*

Tertia sententia media est, quancumque fundamentum ita referatur ad plures terminos, ad quorum vnum nequit referri, quin referatur ad aliquos, non multiplicari in ipso relationes numero distinctas realiter ad illos terminos, sed vnica numero reali relatione ipsum referri ad illos terminos, sed quando referatur ad plures terminos, ad ad quorum vnum potest actu referri, quin ad cæteros actu referatur, tum multiplicari in ipso relationes pro multiplicatione terminorum.

Hæc videtur mihi non esse vlllo modo contra auctores secundæ sententiæ; nam quamuis dicant absolute relationes distingui, ad distinctionem terminorum, tamen sine dubio intelligendi sunt de relationibus illis, de quibus exemplificabant suam doctrinam, & similibus, non autem de aliis diuersæ rationis; sed istæ relationes sunt relationes, quibus referatur fundamentum ad terminos, ad quorum singulos actu referri possit, quin ad alios referri debeat actu: & in hoc sensu habebant controuersiam cum D. Thoma, qui negabat plures relationes etiam ad tales terminos, ut plures similitudines in vno albo ad plura alba, & plures paternitates ad plures filios in eodem patre: ergo de huiusmodi relationibus intelligendi sunt, & non de relationibus, quibus referatur fundamentum ad plures terminos, ad quorum vnum non possunt referri, quin necessario debeat referri ad reliquos. Adde esse expresse sententiam Amici supra.

CONCLUSIO I.

81. *Quando subiectum referatur ad plures terminos sic, ut non possit referri ad vnum, quin referatur ad reliquos, non multiplicentur in ipso relationes reales numero ad multiplicationem terminorum, si vnica relatione reali ad omnes referantur.* Hæc est iuxta tertiam sententiam.

*Probat*ur autem conclusio breuiter, quia non est necessitas multiplicandi relationes in ipso casu; & præterea, quia relatio qua referretur ad vnum ex ipsis terminis, non esset causa relationis, qua referretur ad alterum, nec è contra; nec esset subiecta in distincto fundamento; nec posset esse sine illa altera, aut è contra, ut supponitur: ergo non esset vllū principium colligendi distinctionem reale ipsarum. Quæ sane ratio mihi conuincit hanc conclusionem. Adde; fundamenta conclusionis sequentis non posse improbare hanc conclusionem: sed alia non sunt, quibus impugnetur: ergo tenenda est.

Si queratur autem aliquod fundamentum, quo hoc modo referatur ad plures terminos.

Respondeo non esse necesse, ut nos illud afferamus quia non dicimus dari tales; sed si datur, relationes in ipso non esse multiplicandas, si tamen effectus dicat relationem intrinsecus adueniētem ad suas causas, totū physicū quod distinguitur realiter à suis partibus in sententia Scotistarum cōmuniōri, dicit vnica relationem ad partes intrinsecas & essentielles v. g. materiam & formam; & idem est de intellectu producta per intellectum & speciem, non enim dicit necessario duas relationes numero distinctas ad illa duo.

Aliud exemplum potest afferri de dissimilitudine quæ habet similitudo partes albi cum alio albo ad vtrūque; albi, neque enim habet duas dissimilitudines ad illa; sed vnā, siue illa vnā sit realiter distincta, siue non ab illa similitudine.

CONCLUSIO II.

82. *Multiplicatis terminis, qui possunt esse sine se inueniuntur, multiplicentur numero relationes.* Hæc est aucthorum secundæ & tertiæ sententiæ contra primam sententiam.

*Probat*ur primò, quia falsum est fundamentum aduersariorum, nempe accidentia indiuiduari per subiectum, ut supra ostendimus.

Deinde

Quando
nequit
subiectum
referri ad
vnum ter-
minum,
quæ refe-
ratur ad
alterum,
vnica rela-
tio suffi-
cit.

Multipli-
cis termi-
nis ad
quorum
vnum po-
test referri
fundamen-
tum, quin
referatur
ad alios
non multi-
plicatur re-
latio.

Deinde, quamuis esset verum, non sequeretur ipsorum intentum nimirum plura accidentia eiusdem speciei non posse esse in eodē subiecto: sicut enim plura accidentia diuersæ speciei, quamuis indiuiduantur secundum ipsos per sua subiecta, possunt esse in eodem subiecto: quare non possent esse plura accidentia eiusdem speciei in eodem subiecto, quamuis indiuiduantur ab ipso?

Præterea, quamuis albedines indiuiduantur à subiecto secundum ipsos, tamen plures albedines successiue possunt esse in eodem subiecto: ergo nulla est ratio cur plures relationes, quamuis indiuiduantur à subiecto, non possent esse simul in eodem subiecto. Probatur consequentia, quia si indiuiduatio à subiecto prohiberet ne plura accidentia eiusdem rationis simul essent in eodem subiecto, prohiberet etiam ne successiue essent in ipso.

Denique, quamuis plura accidentia eiusdem omnino rationis non possint esse naturaliter in eodem subiecto, quia scilicet superflueret vñ ex ipsis, tamen quoties est inter accidentia aliqua diuersitas sic, vt munus vñus nō expleatur per alterum, non potest esse dubium, quin possit esse in eodem subiecto etiam naturaliter; sed sic contingit in nostro proposito; nam est tanta diuersitas inter duas paternitates, aut similitudines, vt vna sit nata respicere vñum terminum, altera alterum sic, vt vna non possit alterius vicem supplere: ergo bene poterunt esse simul in eodem subiecto, etiam naturaliter.

83. Probatur secundo: quando producit de nouo vñum albū, in albo prius existente, resultat relatio similitudinis ad ipsum, tāquam ad terminum: ergo quando producit aliud albū, resultabit alia relatio similitudinis ad alterum illud album tāquam ad terminum. Probatur consequentia, quia non est maior ratio quare resultaret relatio ad positionem primi albi, quam ad positionem alterius albi.

Dicunt, esse maiorem rationem, quia quando ponitur primum albū, nisi resultaret relatio, non esset forma, à qua denominaretur albū præexistens simile, & consequenter debet tum necessariò resultare relatio; sed posito secundo albo esset forma, à qua denominaretur simile illi, nimirum illa similitudo, quæ resultabat ad positionem primi albi.

Contra primo: quia colligitur non fuisse formam, qua referretur ad primum album, nisi resultaret relatio, ex eo, quod non posset habere denominationem nouam intrinsecā sine forma noua intrinsece recepta: sed ex hoc ipso colligitur non esse formam, à qua referretur ad secundū album, nisi resultaret noua relatio: ergo responsio nulla. Probatur minor, quia de nouo est similis intrinsece secundo albo: ergo si non potest esse denominatio noua intrinseca sine noua forma, nisi resultet noua relatio ad secundum album, non erit forma, à qua denominaretur simile secundo albo.

Contra secundo, quia similitudo non potest referri nisi ad suum terminū: sed secundum album non est terminus similitudinis terminatæ ad primum album: ergo illa similitudo non est forma potens referre ad secundū album. Probatur minor, quia relatio intrinseca adueniens non potest esse sine suo termino: sed illa similitudo, vt patet, erat sine secundo albo: ergo secundū album nō est terminus ipsius.

Confirmatur hoc, quia relatio dependet essentialiter à termino: ergo quandoquidem relatio similitudinis ad primum album fuerit ante secundum album, sequitur quod non dependeat à secundo albo, & consequenter quod non habeat secundum album pro termino.

84. Respondet Ioānes à S. Thoma, relationē dependere per se à termino formali, nō tamē à termino materiali; vnde licet multiplicetur terminus materialiter, tamen si formaliter nō multiplicetur, manebit eadē relatio. In proposito autē plures filij habēt rationē vñus termini formalis, licet sint plures termini materialiter. Explicat hāc doctrinā in lapide tracto à pluribus; nā dicit solā vñā relationē ad illos plures, quia licet sint plures materialiter, formaliter tamen sūt vnus terminus adequatus istius relationis: & quemadmodū lapis ille tractus à decē hominibus, & respiciēs illos, vt vñū trahēt, posset eadē relationē respicere viginti, si à viginti traheretur, quia illa multiplicatio est multiplicatio materialis, & nō formalis terminis: ita licet possit vna paternitas sufficere terminari ad vñū filiū, tamē potest termi-

nari etiā ad viginti, quia illi viginti cōueniēt in vna ratio, ne termini formalis, & solū materialiter essent distincti.

Contra hanc doctrinā sic arguo: in primo filio est vna ratio sufficiens ad terminandā istam relationem non solū materialiter, sed formaliter, & actu terminat ipsā sufficienter: sed in secundo filio sunt æquales rationes tam materiales, quā formales ad terminandā relationem talem: ergo in casu nostro non solū multiplicantur termini materialiter, sed formaliter, quandoquidem sit alia & alia numero distincta ratio terminandi in vtroq; filio, quāru quælibet, si seorsim poneretur, terminaret relationem. Ad aliud autem exemplum de lapide tracto à pluribus, dico non esse vñlo modo simile, quia quando plures trahunt, vnus adæquat non trahit, sed partialiter tantum; vnde per tractionē partialē cuiusq; non traheretur lapis tali tractione, quali trahitur à pluribus, hoc est tam cito aut velociter; imò fortassis vnus solus nō posset trahere vlla ratione lapidē: sed in casu nostro vnus solus filius adæquate terminaret filiationē independēter ab vñlo alio: ergo nō est idē dicendum in vtroque casu. Deinde falsū est quod eadē tractione traheretur lapis à decē & à viginti: si enim eadē tractione traheretur ab ipsis, nō posset trahi ab illis decē, quin traheretur à viginti, præsertim si existeret isti viginti, quod est absurdū.

85. Respondent alij relationem dependere à termino adæquato, & sine illo nō posse esse; non tamen dependere à termino inadæquato, & propterea posse esse absque illo; relationē autem similitudinis in albedine habere pro termino adæquato album, vt sic; pro termino vero inadæquato albū in particulari, & propterea licet non possit esse sine albo vt sic, posse esse sine quocūque albo particulari.

Contra: quod est terminus adæquatus & primarius similitudinis vt sic, nō est terminus adæquatus similitudinis in particulari: sed albū vt sic est terminus adæquatus similitudinis albi vt sic: ergo nō potest esse terminus adæquatus albi in particulari, & consequenter similitudo in particulari debet habere pro termino adæquato & primario albū particulare.

Confirmatur hoc, quia ille terminus est censendus primarius, & adæquatus relationis, quo posito peneretur, & quo non posito nō poneretur: sed non posito albo primo non poneretur illa relatio similitudinis, quāuis poneretur aliud quodcumque albū, & eo posito, nullo alio posito, poneretur: ergo album primum est terminus adæquatus relationis. Probatur minor, quia destructo albo primo, destruitur illa relatio, vt certū est; & si produceretur aliud album ante illud primum, non resultaret illa similitudo numero, sed alia similitudo, vt fatentur aduersarij: ergo posito primo albo ponitur, & non posito non ponitur illa similitudo.

Dices, quod nō sequatur illa relatio ad positionē albi particularis, vt particularis est, sed vt includit rationē albi vt sic.

Contra, quia si hoc esset verum, sequeretur illa relatio ad positionem cuiuscumque albi, quia ratio albi, vt sic, includitur in quocumque albo tam bene, quam in illo albo.

Probatur tertio: quia eodem modo quo defēditur relationem posse referri ad plures terminos numero distinctos, posset defēdi, quod referatur ad plures terminos distinctæ speciei; sed cōsequens est absurdū, vt fatentur aduersarij: ergo & antecedēs. Probatur sequela, quia nullū est principii colligendi pluralitatem illarū relationū, nisi ob pluralitatem terminorū, & ex eo quod daretur relatio ad vñū terminum ex ipsis, quamuis alter non existeret: sed hoc nihil probaret secundum aduersarios; posset enim dici, quod colligatur distinctio & pluralitas relationū ex pluralitate terminorum primariorum & non secundariorum, & quod isti plures termini non essent termini adæquati & primarij, sed tantum termini inadæquati & secundarij.

Probatur quarto: non minus intrinsece denominatur album simile secundo albo, quod producit, quam primo: sed denominatur simile denominatione totaliter intrinseca respectu primi albi: ergo & respectu secūdi: sed hoc esset falsum in sententia aduersariorū: ergo illa sententia est falsa. Probatur subsumptum, quia denominatio nō debet dici totaliter intrinseca, quæ nō potest haberi ab vlla forma intrinseca, quātumuis ponatur sine hoc quod ponatur aliquod intrinsecū: sed denominatio similis respectu secūdi albi nō habetur ab vlla forma intrinseca posita nisi etiā

pona

ponatur secundum album: ergo non est totaliter intrinseca. *Confirmatur hoc*, quia probabiliter nulla forma existens in subiecto potest dare novam denominationem intrinsecam physica subiecto, nisi aliter se habeat intrinsece respectu illius: si d. similitudo, quæ oritur ad positionem primi albi, non aliter se habet intrinsece respectu albi, similis, quando ponitur secundum album: ergo tunc non dat novam determinationem intrinsecam, & consequenter nova denominatio similis, quam habet album simile ad secundum album, non erit totaliter saltem intrinseca.

87. *Responderi posset* ad hoc, iuxta principia Thomistarum apud Complutenses hic quæst. 7. quod licet relatio, qua refertur pater ad primum filium, non posset referre ipsum ad secundum abique nova extensione, bene tamen posset hoc facere mediante extensione, sicut per scientiam habituales, qua facilitatur quis ad unam conclusionem, potest facilitari ad alteram mediante extensione eius.

Contra, quia, præterquam quod exemplum illud de scientia habituali sit æque difficile & falsum, ac hoc quod dicunt de relatione: præter hoc, inquam, quæro quid sit nova illa extensio: Si sit aliquid reale de nouo adueniens, quandoquidem eo posito referatur pater ad secundum filium, & non posito non referatur nihil, impedit, quominus sit relatio noua, & sic habetur intentum.

Deinde, quemadmodum pater, qui non erat ante patrem secundum filium, sit de nouo pater eius per illam novam extensionem, quæ non esset relatio: ita posset dici de nouo pater primi filii per aliquam extensionem, quæ non esset relatio. Si non sit quid reale novum: ergo manet difficultas argumenti integre.

Quod si dicatur esse respectus rationis, prout significant Complutenses. *Contra*, quia nullo intellectu cogitante pater sit de nouo realiter pater secundum filium: ergo non habet esse tale s. mediante extensione, quæ esset ens rationis, ut est evidens.

88. *Probatur quintò*, plures filii habent plures correlationes ad patrem, scilicet plures filiationes: ergo pater habet plures paternitates ad ipsas. Antecedens conceditur ab aduersariis, & est manifestum, quia una numero relatio non potest subiectari in subiectis realiter distinctis, præsertim taliter, ut possit remanere destructo quocumque ex ipsis. Probatur consequentia, quia correlationes debent esse simul tempore secundum Philosophum, & omnes: sed si non essent plures paternitates in patre, non essent simul correlationes, nam prius tempore posset esse paternitas vlla una, quæ esset in patre, quam esset filiatio secundum filium, qui posterius produceretur.

Dices correlationes adæquatas esse simul tempore, non verò correlationes inadæquatas; illas autem filiationes filiorum plurium non esse, nisi correlationes inadæquatas paternitatis.

Contra, quia paternitas una est adæquata correlatio unius filiationis: ergo filiatio una est adæquata correlatio unius paternitatis, & consequenter responsio est falsa. *Præterea* contra hanc responsionem faciunt ea, quæ supra diximus in probatione secunda & tertia.

89. *Probatur ultimò*, quia sicut actio est essentialiter modus, per quem aliquid dicitur producere terminum: ita similitudo est essentialiter modus, per quem aliquid refertur ut simile: ergo sicut implicat quod actio sit, & non producat per eam omnis terminus natus produci per ipsam, ita implicat poni relationem in subiecto, & non referri subiectum ad omnem terminum, ad quem nata est illa similitudo ipsum referre: ergo similitudo qua refertur patres ad primum alium, non est nata ipsum referre ad secundum album: quandoquidem possit existere sine secundo albo.

90. *Obiicit primò*: si multiplicarentur similitudines ad multiplicationem terminorum in vno patre, aut paternitates in vno patre, sequeretur quod vnus patres non esset vnus simile, sed plura similia, & vnus homo plures patres, & non vnus pater: si enim ab vna similitudine patres habet esse vnus simile, quare à duabus similitudinibus non haberet esse duo similia?

Respondeo negando consequentiam, quia ad multiplicationem formarum accidentalium non est necesse ut multiplicentur concreta, ut patet exëplis. Si enim quis haberet

plures scientias, Logicam scilicet, Metaphysicam, & Theologiam, non diceretur esse plures scientes, sed vnus sciens; deinde Sol producat diuersis actionibus, v. g. liquefaciens & obdurans, non dicitur plura agentia, sed vnus agens; & ut maneamus in proposito, patres relatus per similitudinem ad alium patrem, & per dissimilitudinem ad alium, quamuis, secundum aduersarios etiam, haberet plures relationes, non diceretur plura relata, sed vnus relatus. Itaque ad probationem dico, quod non ab vna similitudine præcise habeat patres esse vnus simile, sed etiam ex eo quod ipse sit vnus: nam si poneretur vna relatio in pluribus patribus, essent plura similia, & non vnus tantum simile, & similiter non à pluribus similitudinibus præcise haberetur plura similia, sed requiritur necessario pluralitas subiectorum seu fundamentorum.

90. *Obiicit secundò*: Vna numero potentia potest respicere plura obiecta & plures actus: ergo vna relatio potest respicere plures terminos numero distinctos etiam tales, quorum vnus possit respicere non respiciendo alterum.

Respondeo primò, hoc argumentum etiam posset virgeri contra aduersarios, quia si quid valet, æque probat vniam relationem posse referre ad plures terminos distinctæ speciei; nam vna potentia potest tendere in obiecta & actus distinctæ speciei, voluntas enim potest producere amorem & odium, intellectus apprehensionem & iudicium, assensum & dissensum, oculus visionem coloris & nigredinis: ergo si idem sit de relatione & potentia, vna relatio poterit respicere plures specie terminos.

Respondeo secundò directe, negando consequentiam & disparitas est, quod relatio dependeat in esse & conservari à termino, quem respicit, quia essentia ipsius consistit in actuali determinatione fundamenti ad illum terminum, & consequenter nequit respicere terminum, à quo ita non dependet: sed si respiceret plures terminos, quorum vnus posset respicere actu, non respiciendo actu alterum, non ita dependeret ab omni termino quem respicit, ut patet: ergo nequit respicere tales terminos: potentia vero non dependet nec in fieri, nec in conservari ab illis actibus, & obiectis, quæ respicit, & propterea non est inconueniens, quod respiciat plura talia.

Præterea potentia respicit plura, quatenus est potens producere plures actus, & per illos tendere in obiecta: relatio verò respicit terminos per modum actualis determinationis fundamenti ad illos: facilius autem est sine dubio alicui respicere plura in actu primo per modum potentis, quam in actu secundo per modum facientis aut producentis, unde fit ut vna res habeat simul potentiam ad contradictoria, verbi gratia ad amandum, & non amandum, cum tamen contradictoria non possint esse simul in illo.

Ad hæc ad hæc, non esse rationes vllas, unde colligatur quod eadem potentia non possit respicere plures actus, & obiecta; imò experientiam & rationem docere contrarium; esse vero rationes, ex quibus colligatur eandem relationem non posse versari circa plures terminos sic, ut possit actu terminari ad vnum, & non terminari actu ad alterum.

QVÆSTIO VII.

Vtrum relatio terminetur ad absolutum, an ad respectum.

91. **N**ON queritur hic, an relatio possit terminari ad aliam relationem; nam in sententia admittente vniam relationem fundari in alia, verbi gratia in paternitate similitudinem ad aliam paternitatem, certum est illam relationem similitudinis terminari ad alteram paternitatem cui paternitas illa, in qua fundatur ista similitudo, est similis.

Verus ergo sensus huius controuersie est, an quando aliqua res refertur relatione ad aliam rem, relatio, qua refertur, terminetur ad correlationem, quæ est in illa alia re, an vero ad ipsam aliam rem, in qua est illa correlatio, secundum se & rationem illam, secundum quam subiectat istam correlationem; verbi gratia, an relatio similitudinis, qua album refertur ad aliud album, terminetur ad istud aliud album ut album, an vero terminetur ad correlationem similitudinis, quæ est in illo alio albo, aut ad aliud illud album, ut habet istam correlationem. Si terminetur ad fundamentum correlationis secundum se,

Disparitas inter potentiam & relationem quantum ad respiciendum plures terminos.